

Gaar jeg over til selve det foreliggende Forslag, da gaar det jo ud fra Forudsætningen om en stedfindende Overbeholdelse. Den gaar man ud fra som noget Sivet, skjøndt ikke blot den sidste Laler, men ogsaa andre ærede Medlemmer antage, der kunde være nogen Overdrivelse heri; ja, haade den ærede Minister og selv det ærede Medlem fra Langeland yttrede, at der maatte nok kunde være nogen Tvivl, om det ogsaa forholdt sig rigtig med de meget stærke Paastande i denne Retning. Det er jo da heller ikke noget Nyt, disse Klager, tværtimod! de ere meget gamle — vel paa det Nærmeste 30 Aar. Da vi i 1870 gav os til at omdanne vort Skolevæsen, var det netop under levende Indtryk af denne Klage over Overbeholdelse, og dengang valgte man en Vej, som jeg ikke kan indse Andet end efter sit Princip er fuldstændig rigtig, og som jeg kunde have ønsket, at man havde gennemført med mere Konsekvens, nemlig den, at man delte Drengene efter deres 16de Aar i forskellige Afdelinger, efter som de indtil dette Aar havde været særligt Anlæg og Synt enten for den sproglig-historiske eller for den matematisk-naturvidenskabelige Retning. Dette var en saa overordentlig sund og praktisk Tante, at, var den bleven gennemført fuldstændig og rigtig, saa vilde mange af disse Klager over Overbeholdelse ikke være komne frem eller ialtfald ikke have den Begrundelse, som de nu kunne have. Men hos hvem ligger væsentlig Skylden for, at denne Tante ikke blev gennemført? Den ligger for en Del i selve Loven, saaledes som den var bleven omdannet i det andet Thing for derefter i det sidste Dieblit at blive ført igjennem i dette Thing med meget stor Hurtighed, blandt Andet ogsaa efter Anbefaling fra det ærede Medlem for Kjøbenhavns 2den Valgkreds (Brix); men den ligger dog væsentligst i den Naade, hvorpaa den blev udført, især ved Anordningen fra August Maaned samme Aar. Denne Anordning har forøget Byrden i en Grad, som kun saa dengang havde nogen Anelse om, og derfor ere for en stor Del de Klager komne frem, som man nu hører. Men hvis Noget skal afhjælpe disse Klager, ligger det derfor Sagen nærmere end Regjeringen. Den kan gjennem en Anordning igjen have, hvad der er blevet paalagt ved Anordning, og behøver ikke dertil nogen Hjælp fra vor Side. Der er flere Punkter, hvor der kunde finde saadanne Rettelser Sted af stor og indgribende Betydning. Alle de, der have læst Rectorernes Betænkning, vide, hvorledes de have fremhævet saa et og saa et andet Punkt. Det ligger nær først at nævne den latinske Stil; den antog vi vistnok alle dengang for at være affkaffet ved Loven; men ikke desto mindre er den ad en Omvei bleven beholdt og gjenindsført, endog indført i en tidligere Alder, nemlig ved det 16de Aar istedetfor ved det 18de. Senere blev det endog gjort til en Betingelse for, at Privatister kunde faae Ud-

gang til Universitetet, hvad jeg idetmindste ikke kan betragte anderledes end som i fuldstændig Strid med Loven, ligesom det ganske vist ikke var i dens Aand, som den daværende Minister havde lovet at følge. Den latinske Stil kan naturligvis den nuværende Regjering slaa en Streg over, naar den vil. Paa lignende Maade gaar det paa andre Punkter, f. Ex. med Mathematiken. Den blev indført ved 4de Klassen Hovedexamen med det samme Omfang eller ialtfald omtrent det samme Omfang som tidligere ved Afgangsexamen fra Skolen, uagtet det maatte være naturligt at formindste Fordringerne, naar Prøven blev sat 2 Aar tilbage. Ligeledes kunde Fordringerne i Oldnordisk have haft et andet og lettere Præg, hvad vi nys hørte udførlig begrundet af det ærede Medlem fra Horsens (Bajer), som lægger saa stor Vægt paa dette Fag. Hvor meget mere maa da ikke andre Medlemmer kunne gaa ind derpaa? I Naturlære kunde Fordringerne ogsaa efter flere Rectors Mening taale Nedsættelse. Fransk Stil var en ny Opfindelse, som dengang kom ind i det andet Thing i det sidste Dieblit, men naar vi nu ønske den bort, maa det ikke glemmes, at det er Regjeringen selv, som har givet den sit Præg. Det er jo Regjeringen, som har Ret til at give Opgaven, som altsaa kan gjøre den lettere eller sværere. Den kunde ogsaa lette Disciplene betydeligt, hvis den vilde tillade dem at bruge Ordbog, maatte endog Grammatik. Hvorfor skulle Disciplen ikke have Ret til at benytte alle de Hjælpebidler, som han kan bruge i Sivet, naar han f. Ex. skal skrive et Brev til Frankrig . . . (Afbrydelse), ja, han kan da have dem. Saadanne og andre Rettelser kunne staffles af den ærede Minister, uden at vi behøve at blande os ind i disse Forhold. Han har jo ogsaa selv erklæret, at han vilde sørge for forskellige Rettelser. Er det da ikke naturligt at vente og se, hvad han har isinde, hvilke hans Rettelser ere? Vi kunne jo da til Efteraaret tage Sagen op igjen og se, om der trænges til Supplering paa det ene eller det andet Sted. Man vil imidlertid ikke lade det blive derved; Lovgivningsmagten skal ogsaa sættes i Bevægelse, og var det saa endda blot til at staffe Rettelser, saa vilde Enigheden maatte ikke være saa vanskelig at opnaa. I Begyndelsen af vort Arbeide i Udvalget troede vi en Tidlang at kunne enes om Forslag, der kun vilde medføre visse mindre Rettelser; men saa viste det sig snart, at ved Siden af disse Rettelser vilde man lægge nye Byrder, og saa brast hele Enigheden og, som jeg tror, tillige Ud sigten til, at der kan komme Noget ud af dette vort Arbeide i denne Samling. Naar man vilde lægge nye Byrder paa, uagtet man bestandig paaberaabte sig den Overbeholdelse, som allerede finder Sted, maatte vi spørge os selv: Er der da virkelig nogen Overbeholdelse, og i hvilke Klasser finder den især Sted? Man har gjentagne Gange